

§ 398

**Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Kantolan aloitteesta ikääntyneiden kuntoutuspalveluista,
kortteliasumisesta ja sote-lähipalvelujen tasa-arvoisesta
toteutumisesta**

HEL 2014-011020 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi valtuutettu Helena Kantolan ym. valtuustoaloitteesta ikääntyneiden kuntoutuspalveluista, kortteliasumisesta ja sosiaali- ja terveysten palvelujen tasa-arvoisesta toteutumisesta seuraavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveysten palveluverkkosuunnitelma vuoteen 2030 - suunnitelman mukaisesti Helsingissä kehitetään edelleen monipuolisia palvelukeskuksia. Monipuolisella palvelukeskuksella tarkoitetaan paikallista tai alueellista palvelukokonaisuutta, joka kokoa pääasiassa ikääntyneille ja monisairaille tarkoitettuja palveluja ehkäisevistä palveluista korjaaviin palveluihin ja turvaa kokonaisvaltaisen, tarpeen mukaisen tuen tarjoamisen väestölle. Monipuolisen palvelukeskuksen palvelukirjo on laaja, ja palveluja ovat muun muassa palvelukeskustoiminta, omaishoidon toimintakeskustoiminta, päivätoiminta, lyhytaikainen osavuorokautinen ja ympärivuorokautinen hoito, arviointi- ja kuntoutustoiminta sekä pitkäaikainen ympärivuorokautinen tehostettu palveluasuminen tai laitoshoido. Kaikissa monipuolisissa palvelukeskuksissa asioi runsaasti lähialueella asuvia ikääntyneitä asukkaita. Monipuolisen palvelukeskuksen läheisyyteen on järkevää sijoittaa myös kohtuuhintaista, ikääntyneille suunnattua vuokra- ja omistusasuntotuotantoa, jolloin palvelukortteliajatus toteutuu.

Helsingissä palvelurakenne on jo vuosien ajan muuttunut niin, että suurempi osa ikääntyneestä väestöstä asuu kotona, ja laitoshoidon osuus ympärivuorokautisesta hoidosta on vähentynyt ja tehostetun palveluasumisen osuus on noussut. Sairaaloimintaa on kehitetty geriatrisen akuuttihoiton ja kuntoutuksen suuntaan, ja hoitajaksoit ovatkin lyhentyneet merkittävästi ja hoitajaksojen määrä on kasvanut pienentyneestä sairaansijamäärästä huolimatta. Samoin sairaalasta kotiin palaavien ikääntyneiden määrä on noussut. Myös muita kotona asumista tukevia palveluja kehitetään aktiivisesti.

Ikääntyneiden avosairaanhoidon palveluja ja suun terveydenhuollon palveluja integroidaan monipuolisen palvelukeskuksen palveluihin. Lisäksi monipuolisen palvelukeskuksen palveluihin voi kuulua

ikäntyneille kohdennettuja mielenterveys- ja päihdepalveluja ja kuntoutuspalveluja (fysioterapia, toimintaterapia, puheterapia). Kaikki monipuolisissa palvelukeskuksissa tapahtuva toiminta ei ole sosiaali- ja terveystieteiden järjestämää, vaan keskeistä on kumppaneiden, kuten kaupungin muiden hallintokuntien (esimerkiksi liikunta- ja kulttuuritoimen), järjestöjen ja vapaaehtoisten toteuttama toiminta. Monipuolisissa palvelukeskuksissa on myös ravintola-, kampaamo- ja muita palveluja. Monipuolisia palvelukeskuksia on Helsingissä jo 10 eri puolilla kaupunkia, ja palveluverkkosuunnitelman mukaisesti tavoitteena on lisätä niitä 13:een vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi Kampissa toimii asiakasmäärältään merkittävä avoin palvelukeskus.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Monipuolisen palvelukeskuksen toimintamallin mukainen palvelujen järjestämistapa edistää ikääntyneiden terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä muun muassa parantamalla palvelujen integraatiota, saatavuutta ja saavutettavuutta."

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933
helena.soini(a)hel.fi

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta 5.12.2014 mennessä lausuntoa alla olevasta valtuutettu Helena Kantolan ja 4 muun valtuutetun aloitteesta.

"Aloite Helsingissä asuvien ikääntyneiden kuntoutuspalveluista, kortteliasumisesta ja sote-lähipalvelujen tasa-arvoista toteutumista

Sote-uudistus ja sote-rahoituksen uudistus ovat osoittautumassa välttämättömiksi jossain muodossa vuoteen 2017 mennessä. Koska sote-valiokunnassa käsiteltävänä oleva luonnos sotelaiksi mahdollistaa vielä kannanotot ja ehdotukset lopulliseen rakenneuudistukseen, katson, että Helsingin olisi hyvä kiinnittää huomiota kahteen asiaan: laadukkaisiin säästöihin ja sote-palvelujen tasa-arvoiseen toteutumiseen.

Säästöjen osalta on tutkittu, että parhaimpia tuloksia saadaan vanhusten laitoshoidon purkamisella ja lähipalveluiden uudistamisella. Käytännössä se tarkoittaisi, että Helsingissä asuvan ikääntyvän väestön hoito järjestettäisiin perustamalla kuntoutussairaaloita ja järjestämällä vanhuksille palvelukortteliasuntoja. Kuntoutuksen asemaa sairaalahoidossa korostettaisiin tuntuvasti nykyisestä ja palvelukortteliasumisessa vanhusten omaa aktiivisuutta tuettaisiin. Näillä toimenpiteillä laitoksissa nykyisin makaavat vanhukset saataisiin aktivoitua siihen kuntoon, että he säilyttäisivät toimintakykynsä ja pärjäisivät pidempään omillaan. Kun heidän toimintakykyään parannetaan liikunnalla ja kodinomaisilla olosuhteilla, sillä on positiivisia terveystuloksia. Palvelukortteliasumisessa ikääntyneillä olisi terveydenhuolto- ja liikuntapalvelut sekä esimerkiksi ravintolat ja parturi samassa korttelissa.

Toinen merkittävä asia sote-uudistuksessa on se, että Helsingin asiakkaat ja potilaat saavat samanlaiset sote-palvelut riippumatta siitä, missä osassa kaupunkia he asuvat. Kyse on siis asiakas- ja asukaslähtöisistä lähipalvelujen tuottamisesta, jotka tuotetaan samalla tavoin, samanlaatuisesti kaikille helsinkiläisille.

Edellä mainituilla toimenpiteillä sote-palvelut voitaisiin tuottaa Helsingissä laadukkaasti ja kustannuksiltaan todennäköisesti sellaisina, että helsinkiläiset pystyvät ne kantamaan. Esitänkin, että kaupunginhallitus selvittää keinot/ joilla sote-uudistuksen yhteydessä luodaan edellytykset muuttaa Helsingissä asuvien vanhusten asumismuoto palvelukortteliasumiseksi sekä tuottaa sote-palvelut samanlaisina kaikille helsinkiläisille.”

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933
helena.soini(a)hel.fi